

TANTÁRGYI TEMATIKA

<p>Tantárgy neve: Nyelv, szöveg, irodalom I-III.</p>	<p>Tantárgy Neptun kódja(i): BTMMN401, BTMMN402, BTMMN406, BTMMN412 (E Neptun kód(ok) a nappali képzésre vonatkozik/vonatkoznak. A levelező képzés Neptun kódjaiban a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)</p> <p>Tantárgyfelelős intézet: ME BTK Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézet</p> <p>Tantárgyelem: K (K: kötelező, KV: kötelezően választható, SZV: szabadon választható)</p>
<p>Tárgyfelelős (név, beosztás): Darab Ágnes egyetemi docens</p>	
<p>Tantárgyi egység: Nyelv, szöveg, irodalom I.: Szóbeliség és írásbeliség</p>	
<p>Tantárgyi egység Neptun kódja: BTMMN401 (E Neptun kód a nappali képzésre vonatkozik. A levelező képzés Neptun kódjában a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)</p>	
<p>Javasolt félév: 2., 3., 4. (A szak keresztféléves meghirdetésben nem indul, így páratlan szám mindig őszi, páros szám tavaszi félévet jelent.)</p>	<p>Előfeltétel: BTMMN401, BTMMN402: nincs, BTMMN406: BTMMN401 és BTMMN402, BTMMN412: BTMMN406 (E Neptun kód(ok) a nappali képzésre vonatkozik/vonatkoznak. A levelező képzés Neptun kódjaiban a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)</p>
<p>Óraszám/hét: BTMMN401: 1 előadás, 3 konzultáció, BTMMN402, BTMMN406: 1, BTMMN412: 2 (A nappali képzés heti óraszámja 15 héten át. A levelező képzések féléves óraszámja a nappali tagozatos féléves óraszámnak mindig az egyharmada: heti 1 nappali tagozatos óra esetén a levelező tagozat féléves óraszámja 5, heti 2 nappali tagozatos óra esetén a levelező tagozat féléves óraszámja 10 stb.)</p>	<p>Számonkérés módja (a/gy/k/b): BTMMN401: kollokvium, BTMMN402, BTMMN406, BTMMN412: gyakorlati jegy (A teljesítés követelményeit lásd alább a <i>Félévközi számonkérés</i> ill. az <i>Értékelés</i> pontoknál.)</p>
<p>Kreditpont: 2</p>	<p>Tagozat: nappali (A tantárgy és a tantárgyi egység adatai és követelményei azonosak a levelező tagozaton is, egyedül a Neptun kód különbözik.)</p>
<p>Tantárgyi egység feladata és célja (3–4 mondatban összefoglalva): <i>Az európai pastoral</i> Az antikvitás szövegeit alapvetően határozta meg a szó- és írásbeliség együttes jelenléte, másrészt a retorika szabályrendszere. Az előadás olyan műfaj történetét követi nyomon, amelynek narratívái e hármasság jegyeit folyamatosan és egyszerre magukon viselik. Az antik görög bucolikus költészetből kinőtt pastoral bűvópatakként mutatja meg magát folyamatosan az irodalomtörténet minden korszakában és műfajában. A választott szövegek elemzésével nemcsak azt kísérik figyelemmel, hogy milyen kanonikussá lett műveket inspirált ez az imaginárius világ, hanem azt is, hogy a narratíva és a retorikai szerkesztés sokfélesége miként teremti meg ennek a korszakokon átívelő narratív jelenlétnek az alapját.</p>	
<p>1-3. A műfaj heuretésze: Theokritosz Kötelező olvasmányok: XI. idill (Kyklópsz), XXIV. idill (A kicsi Héraklés) I. idill (Thyrsis), VI. idill (Pásztori dalverseny), VII. idill (Aratóünnep), II. (Férfi-bűvölés), XV. (Syracusai-i asszonyok Adónis ünnepén), XVII. (Dicsőítő ének Ptolemaiosról), XXXII. (Berenikéről) = <i>Pásztori Múzsza</i>, ford. és utószó KERÉNYI Grácia, Helikon, Bp., 1961. KAPITÁNYFfy István, SZEPESSY Tibor (szerk.), <i>Az ókori görög irodalom</i>, Egységes egyetemi jegyzet, 164–167. (bármelyik kiadás) 4-7. A műfaj megújítója: Vergilius Kötelező olvasmányok:</p>	

VERGILIUS, *Eklogák* = *Vergilius összes művei*, ford. LAKATOS István, Bp., Európa, 1984, 7–35.

TRENCSENYI-WALDAPFEL Imre, *Vergilius pásztori Múzsája* = Uő, *Vallástörténeti tanulmányok*, Akadémiai Kiadó, Bp., 1981, 278 - 314, különösen 297 - 314.

W. V. CLAUSEN: *Theocritus and Virgil* = (Ed.) E. J. KENNEY, W. V. CLAUSEN, *The Cambridge History of Classical Literature II: Latin Literature*, Cambridge, 1982, 301-319.

BORZSÁK István, *Utószó* = *Vergilius összes művei*, Európa, Bp., 1984, 409 - 422.

KERÉNYI Károly, *Vergilius, a megváltó ezredik év költője* = Uő, *Halhatatlanság és Apollón-vallás*, Magvető, Bp., 1984, 54-64.

Michael von ALBRECHT, *A római irodalom története I.*, ford. TAR Ibolya, Balassi, Bp., 2003, 492–500.

SIMON L. Zoltán, *Aranykor a műfajok határvidékén* = KROÓ Katalin, FERENCZI Attila (szerk.), *Aranykor — Arkádia. Jelentés és irodalmi hagyományozódás* (Párbeszéd-kötetek 3.), L'Harmattan, Bp., 2007, 82-127.

8. A pásztorregény mint ekphrasis: Longosz

Kötelező olvasmány:

LONGOSZ: *Daphnisz és Chloé*, ford. DÉTSZY Mihály Bp. (bármelyik kiadás)

DÉTSZY Mihály utószava a szövegkiadások végén: *Longosz és a pásztorregény*

KAPITÁNYFNY István, SZEPESSY Tibor (szerk.), *Az ókori görög irodalom*, Egységes egyetemi jegyzet, 236 – 243. (bármelyik kiadás)

SZEPESSY Tibor, *Héliodóros és a görög szerelmi regény*, Akadémiai Kiadó, Bp., 1987, 1-54.

9. Válogatás az antikvitás utáni századok irodalmából:

John MILTON: *Lycidas* c. elégiája

Jacopo SANNAZARO: *Arcadia*

SZENCZI Miklós, *Milton Agonistes* (Utószó a fenti kötetben), 453-495, különösen 459-461.

SANNAZZARO költeménye magyar fordításban nem olvasható, így csak összefoglalóan beszélünk a jelentőségéről.

10. Arcadia idilli világa és a földön járó politika: Az ún. Arkádia-per

A téma szakirodalmának nyilvánvalóan alapos ismeretére építve, ezért felsorolását itt mellőzve, azonban mindenképpen:

BORBÉLY Szilárd, *Csokonai karaktere és az Arkádia-per* = szerk. DEBRECZENI Attila, GÖNCZI Mónika: „*Et in Arcadia ego*” *A klasszikus magyar irodalmi örökség feltárása és értelmezése*, Debrecen, 2005, 171-203. (Csokonai Könyvtár 36.)

11-13. A bucolikus líra kiteljesedése a magyar irodalomban: Radnóti Miklós eclogái

Kötelező irodalom:

RADNÓTI Miklós I – V. és VII – VIII. eklogái, valamint *Töredék és Száll a tavasz*

TRENCSENYI-WALDAPFEL Imre, *Radnóti Miklós eklogái* = Uő, *Humanizmus és nemzeti irodalom*, Akadémiai, Bp., 1966, 296–319.

POMOGÁTS Béla, *Radnóti Miklós*, Gondolat, Bp., 1977.

FERENCZ Győző, *Radnóti Miklós élete és költészete*, Osiris, Bp., 2005.

KŐRISZ Imre: „*Dallama már a fülembé motoz*” *Radnóti hatása Vergiliusra*, Holmi 2010. szeptember, 1150-1157.

14-15. Pásztori világ – angol kertkultúra – egy mai angol sikerdrámában: Tom Stoppard

Kötelező olvasmány:

Tom STOPPARD, *Arkádia*, ford. VÁRADY Szabolcs = *Holdfény. Öt mai angol dráma*.

Európa, Bp., 1995, 49-171.

UPOR Iászló, *Majdnem véletlen: Tom Stoppard fokozatos megközelítése*, Kolozsvár 2009.

NYUSZTAY Iván, *Az önazonosság alakváltozatai az abszurd drámában: Samuel Beckett, Harold Pinter, Tom Stoppard*, L'Harmattan, Bp., 2010.

Félévközi számonkérés módja (prezentáció, zárthelyi dolgozat, szemináriumi dolgozat beadása stb.): nincs

Értékelése (félévközi teljesítmény aránya a beszámításnál, ponthatárok stb.): KSZ

A kód jelentése:

A = a tantárgy aláírással zárul, amelyben kétfokozatú az értékelés (nem megfelelt, megfelelt). A hallgató legfeljebb az óraszám 30%-át mulaszthatja el következmények nélkül, az ezt meghaladó mértékű hiányzás – kivéve az igazolt betegség miatti hiányzást – esetén az aláírás nem szerezhető meg. Az igazolt hiányzás pótlási feltételeit az oktató ismerteti. Az aláírás feltétele, hogy az oktató által a félév során támasztott prezentációs és beadási kötelezettségeknek a hallgató maradéktalanul eleget tegyen.

K = a tantárgy kollokviummal zárul, amelyben ötfokozatú az értékelés (1–5). Az előadások óraszámának legalább 60%-án kötelező a hallgató részvétele, amit jelenléti ívre vezetett aláírásával igazol. Az ennél többet mulasztó hallgató nem kaphat aláírást és nem vizsgázhat. Az előadáshoz évközi zárthelyi dolgozat(ok) társulhat(nak), legfeljebb akkora számban, mint a tantárgyi egység kreditpontszáma.

Amennyiben az előadáshoz zárthelyi dolgozat(ok) társul(nak), annak/azoknak az eredménye legalább 30%, legfeljebb 40%-os súllyal esik latba a záró osztályzatban. A zárthelyi dolgozat(ok)ról az oktató a tárgy félévi meghirdetésekor a Neptun rendszerben ad tájékoztatást. A szakmai követelményekhez képest a hallgatónak minden zárthelyi dolgozatában és a kollokviumon is legalább 50%-os felkészültséget kell igazolnia ahhoz, hogy az elégséges (2) osztályzatot megszerezze.

SZ = a tantárgy gyakorlati jeggyel zárul, amelyben ötfokozatú az értékelés (1–5). A hallgató legfeljebb a szemináriumi óraszám 30%-át mulaszthatja el következmények nélkül, az ezt meghaladó mértékű hiányzás – kivéve az igazolt betegség miatti hiányzást – esetén az aláírás és a gyakorlati jegy nem szerezhető meg. Az igazolt hiányzás pótlási feltételeit az oktató ismerteti. Az aláírás feltétele, hogy az oktató által a félév során támasztott prezentációs és beadási kötelezettségeknek a hallgató maradéktalanul eleget tegyen. A szemináriumhoz évközi zárthelyi dolgozat(ok) társulhat(nak), annak/azoknak az eredménye legalább 30%, legfeljebb 40%-os súllyal esik latba a záró osztályzatban.

A zárthelyi dolgozat(ok)ról az oktató a tárgy félévi meghirdetésekor a Neptun rendszerben ad tájékoztatást. A szakmai követelményekhez képest a hallgatónak minden zárthelyi dolgozatában és a beadott szemináriumi dolgozatában is legalább 50%-os felkészültséget kell igazolnia ahhoz, hogy az elégséges (2) osztályzatot megszerezze.

KSZ = a tantárgy kollokviummal és gyakorlati jeggyel záruló tantárgyi egysége(ke)t egyaránt tartalmaz. Az előbbiekre a K, az utóbbiakra az SZ kódnak megfelelő értékelés vonatkozik.

Kötelező irodalom, a tantárgyi egység egészéhez (legalább 3 irodalmi tétel, lehetőleg 1 idegen nyelvű) vagy 12–15 heti tematikus leírásának megfelelő beosztásban:

Ld. a tematikát, valamint az egész kérdéskörhöz alapvető kötelező szakirodalom:

W. ISER, *A fiktív és az imaginárius*, ford. MOLNÁR Gábor Tamás, Osiris, Bp., 2001, 44-117.

Ajánlott irodalom, a tantárgyi egység egészéhez (legalább 3 irodalmi tétel, lehetőleg 1 idegen nyelvű) vagy 12–15 heti tematikus leírásának megfelelő beosztásban:

G. HIGHET, *The Classical Tradition. Greek and Roman Influences on Western Literature*. Oxford, 1976.